

ЛОКАЛНА СТРАТЕГИЈА
И АКЦИСКИ ПЛАН НА
ОПШТИНА КУМАНОВО
ЗА ЗАШТИТА ОД ХИВ ЗА
ПЕРИОДОТ ОД 2016 ДО
2020 ГОДИНА

Општина Куманово. 2016

НЕМА ОПРАВДУВАЊЕ АКО ГИ ЗГАСНЕМЕ ПРОГРАМИТЕ СО КОИ СЕ СПАСУВААТ ЖИВОТИ

Оваа публикација е изготвена со помош на Европската Унија. Содржината на публикацијата е единствена одговорност на граѓанското здружение ХОПС – Опции за здрав живот Скопје и на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија.

Ставовите опишани тука се ставови на организацијата и не ги претставуваат ставовите и мислењата на Глобалниот фонд, ниту пак постои одобрување или авторизација за овој материјал, изразен или имплементиран од Глобалниот фонд.

Оваа публикација е изготвена во рамките на проектот “Превенција од ХИВ и употреба на дроги помеѓу граѓаните од пограничните области”, финансиран од Европската Унија преку Инструментот за претпристапна помош; Компонента 2: Програма за погранична соработка. Стратегијата и акцискиот план се предлог документи изготвени од страна на ХОПС – Опции за здрав живот Скопје, и се уште не се официјално усвоени од страна на Советот на локалната самоуправа.

ЛОКАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА ЗАШТИТА ОД ХИВ НА ОПШТИНА КУМАНОВО ЗА ПЕРИОДОТ ОД 2016 ДО 2020 ГОДИНА

Акциски планови за 2016 и 2017 година за остварување на Локалната стратегија за заштита од ХИВ-инфекција на Општина Куманово за периодот од 2016 до 2020 година

Издавач

Општина Куманово
Одделение за социјална, детска и здравствена заштита

За издавачот

Зоран Дамјановски, градоначалник на Општина Куманово

Наслов

Локална стратегија за превенција на ХИВ-инфекција на Општина Куманово за периодот од 2016 до 2020 година. Акциски план за 2016 и 2017 година за остварување на Локалната стратегија за превенција на ХИВ во Општина Куманово за периодот од 2016 до 2020 година.година.

Лектура

Весна Костоска

Дизајн

Жарко Стојановиќ

Печати

Полиестердеј

Цитирајте ја оваа публикација на следниов начин:

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека «Св. Климент Охридски», Скопје

616.98:578.828.7]-084(497.721)»2016/2020»

ЛОКАЛНА стратегија и акциски план на Општина Куманово за заштита од ХИВ за периодот од 2016 до 2020 година. - Скопје : ХОПС - опции за здрав живот, 2016. - 24 стр. : табели ; 30 см

Публикацијата е во рамки на проектот: «Превенција од ХИВ и употреба на дроги помеѓу граѓаните од пограничните области». - Фусноти кон текстот

ISBN 978-608-4701-23-1

а) Превенција од ХИВ - Акциски планови - Куманово - 2016-2020 COBISS.MK-ID 101855754

Во изработката на Локалната стратегија и на акциските планови за превенција на ХИВ-инфекција на Општина Куманово учествуваа:

Работна група:

Прим. д-р Сунчица Јосифова – специјалист инфектолог, Одделение за инфективни болести Куманово, советник во Општина Куманово

Драгица Велковска – одделенски наставник, советник во Општина Куманово

Д-р Јадранка Стаменковска – Центар за јавно здравје Куманово.

Јагода Алексиевска, психолог - Центар за зависности - Куманово

Стојна Милковска, социолог - Центар за зависности - Куманово

Наташа Трајковски – координатор за програма намалување на штети од употреба на дрога, Асоцијација за здрави животни стилови Пулс - Куманово

Мануела Тасевска, социјален работник - Асоцијација за здрави животни стилови Пулс - Куманово

Ива Младеновска, стручен соработник за здравство - ОО Црвен крст - Куманово

Роберт Јовановски, теренски работник - Асоцијација за здрави животни стилови Пулс - Куманово

Сашо Мерџаноски – Интер етник Проект - Гостивар

Работни групи и раководители:

Координативно тело за ХИВ/СИДА на општина Куманово

Содржина

СКРАТЕНИЦИ	6
Вовед	7
Демографски карактеристики на Општина Куманово	9
Општина Куманово за заштита од ХИВ-инфекција	9
Институции и организации кои вршат или можат да придонесат за превенција и третман на ХИВ-инфекција во Општина Куманово	11
Визија, мисија и вредности	12
Стратешки области и цели	13
Стратешка област 1: Превенција и развивање на свест за ХИВ-инфекција и поврзаните ризици кај локалното население	13
Област на дејствување 1: Развивање на свеста кај целокупното население кое живее на територијата на Општина Куманово.	13
Област на дејствување 2: Сензитивизација на вработените и работно ангажираните лица во институциите кои се во контакт со групите/заедниците најзасегнати од ХИВ-инфекција (здравствени работници, социјални работници, просветни работници, полиција)	13
Област на дејствување 3: Сензитивизација на новинари и уредници на јавни гласила	13
Стратешка област 2: Превенција на ХИВ-инфекција кај групи/заедници најзасегнати од ХИВ-инфекција	13
Област на дејствување 1: Превенција на ХИВ-инфекција кај лицата кои инјектираат дроги.	13
Област на дејствување 2: Превенција на ХИВ-инфекција кај сексуалните работници/чки.	14
Област на дејствување 3: Превенција на ХИВ-инфекција кај мажите кои имаат секс со мажи.	14
Област на дејствување 4: Превенција на ХИВ-инфекција кај школската младина во основните и средните училишта.	14
Област на дејствување 5: Доброволно тестирање и советување како клучна мерка за превенција и лекување на ХИВ-инфекција.	14
Стратешка област 3: Координација, соработка и мобилизација на ресурси за спроведување на активности за заштита од ХИВ	14
Област на дејствување 1: Мотивирање на вработените во Општина Куманово за вклучување во активностите за превенција на ХИВ-инфекција	15
Област на дејствување 2: Воспоставување на координација меѓу организациите и институциите кои работат на заштита од ХИВ на територијата на Општина Куманово.	15

Област на дејствување 3: Иницирање активности и проекти за мобилизирање ресурси за реализација на активностите од стратегијата.	15
Област на дејствување 4: Обезбедување стручна и техничка помош за унапредување на капацитетите на луѓето кои се занимаваат со заштита од ХИВ.	15
Акциски планови	16
Стратешка област 1: Превенција и развивање на свест за ХИВ-инфекција и поврзаните ризици кај локалното население	16
1. Развивање на свест кај целокупното население кое живее на територијата на Општина Куманово	16
2. Сензитивизација на вработените и работно ангажираните лица во институциите кои се во контакт со групите/заедниците најзасегнати од ХИВ-инфекција (здравствени работници, социјални работници, просветни работници, полиција)	16
Стратешка област 2: Превенција на ХИВ-инфекција кај групи/заедници најзасегнати од ХИВ - инфекција	17
1. Превенција на ХИВ-инфекција кај лицата кои инјектираат дроги.	17
2. Превенција на ХИВ-инфекција кај сексуалните работници/чки	17
3. Превенција на ХИВ-инфекција кај мажите кои имаат секс со мажи	17
4. Превенција на ХИВ-инфекција кај школската младина во основните и средните училишта.	18
Стратешка област 3: Координација и соработка	18
ОБЕЗБЕДУВАЊЕ СРЕДСТВА И СТРАТЕШКИ ПАРТНЕРСТВА	19

Скратеници

ЛИД	Лица кои инјектираат дроги
СР	Сексуални работници/чки
МСМ	Мажи кои имаат секс со мажи
ЦЈЗ	Центар за јавно здравје
ЦСР	Центар за социјална работа
СЗО	Светска здравствена организација
ХИВ	Хуман имунодефициентен вирус
ДДСТ	Доброволно, доверливо, советување и тестирање
КД	Корисници на дроги
КАРВ	Комбинирана антиретровирусна терапија
СРЗ	Сексуално и репродуктивно здравје

1. Вовед

Според Националната програма за ХИВ и СИДА на Република Македонија за 2015 година, бројот на лицата кои живеат со ХИВ во Македонија се задржува на ниско ниво, вклучувајќи ги и најзасегнатите заедници. Почнувајќи од 1987 година, па сè до декември 2015 година се регистрирани вкупно 274 случаи на ХИВ и СИДА. Во најголем дел од регистрираните случаи пријавиле дека се инфицирале преку хетеросексуален начин на пренос.¹

Според Институтот за јавно здравје на Република Македонија првиот случај на ХИВ инфициран пациент во Македонија е забележан во 1987 година, а набрзо потоа и првиот случај на пациент болен од СИДА. До крајот на 2015 година, во Македонија биле регистрирани вкупно 236 лица кои живеат со ХИВ и СИДА, од кои 170 веќе биле заболени од СИДА, а 104 биле само носители на ХИВ. До крајот на 2015 година 80 лица починале од СИДА. Од вкупниот број случаи на ХИВ и СИДА до крајот на 2015 година најголем број од луѓето со ХИВ-инфекција и заболени од СИДА живееле во Скопје.² Во Општина Куманово од почетокот на ХИВ-епидемијата во Република Македонија има дијагностицирано 15 лица кои живеат со ХИВ. Доминира машката популација. Поголем дел од пациентите е тестиран по препорака од лекар а еден дел од пациентите самоиницијативно се тествале поради познат ризик за ХИВ-инфекција.

Анализирајќи ги епидемиолошките податоци од почетокот на епидемијата со ХИВ во Република Македонија, во периодот од 1987 до 2012 година, можат да се донесат повеќе заклучоци. Се добива впечаток за две фази на ХИВ- епидемија во земјата. Првата фаза која е опишана во периодот од 1987 до 2004 година, кога се регистрирани вкупно 55 лица болни од СИДА и втората фаза, која ја карактеризира за периодот од 2005 до 2012 година, кога се регистрирани 88 болни од СИДА. Првата фаза од епидемијата е карактеризирана со доминација на ХИВ-инфекцијата во хетеросексуалната популација, во возрастната група од 20 до 39 години. Во овој период од откриените 55 лица болни од СИДА, починале 47, односно 85,4 % од пациентите. Во овој период во земјата не е достапен комбиниранот АРВ третман, не се достапни психосоцијални сервиси ниту, пак, советувашишта ДДСТ. Сите пациенти се откриени во фаза на СИДА и во болнички установи. Во периодот од 2005 до 2012 година се забележува пораст на новооткриени случаи на ХИВ и СИДА. Регистрирани се вкупно 99 лица кои живеат со ХИВ и СИДА, односно повеќе од половина (58,6 %) од вкупниот број регистрирани случаи во државата. Анализата на епидемиолошките податоци од овој период на ХИВ-епидемијата во Република Македонија, укажува на зголемениот број новооткриени случаи на ХИВ за многу пократок временски период. Демографските карактеристики незначително се разликуваат во двата периода, но сигнификантно значајна е разликата во начинот на пренос на инфекцијата, во периодот од 2005 до 2012 година за 4,1 пати е зголемена стапката на ХИВ-инфекција помеѓу МСМ популацијата во однос на периодот од 1987 до 2004 година. Во овој период стапката на смртност од СИДА е значително намалена од стапка 85,4 % смртен исход во периодот од 1987 до 2004 година, споредено со 23 починати лица, 28,3 % во периодот од 2005 до 2012 година.³ Врз основа на

1 Службен весник на Република Македонија бр. 196, 26 декември 2014 година, стр. 90-91.

2 Институт за јавно здравје 2014.

3 Клиничко- епидемиолошка и молекуларно-генетска карактеризација на ХИВ-инфекцијата во Република Македонија, М. Стевановиќ, 2014, стр. 25

епидемиолошките податоци Република Македонија сè уште припаѓа во малата група земји со ниска стапка (преваленција) на ХИВ- инфекција, има голем напредок во намалувањето на смртноста од ХИВ- инфекција и СИДА за што најголемите заслуги се припишуваат на навремената реакција на одделни институции и организации. Воведувањето на континуираниот КАРВ третман, интензивирањето на ДДСТ на ХИВ како и поорганизираниот национален одговор за заштита на населението од ХИВ- инфекција почнува да се спроведува од ноември 2004 година, благодарение на Проектот за борба против СИДА, туберкулоза и маларија, финансиран од Глобалниот фонд. Со активностите финансирани од Глобалниот фонд раководи Министерството за здравство на Република Македонија, а ги спроведуваат повеќе државни институции и здруженија на граѓани. Глобалниот фонд ќе ги финансира активностите за заштита на населението од ХИВ-инфекција до крајот на 2016 година, а од 2017 година овие активности треба да се финансираат со средства од националниот буџет, од буџетите на единиците на локалната самоуправа и други извори на средства.

Со Законот за јавно здравје се предвидуваат пошироки ингеренции за единиците на локалната самоуправа во зачувувањето и унапредувањето на здравјето на населението. Единиците на локалната самоуправа имаат обврска да формираат совети за јавно здравје кои „ги проучуваат прашањата и политиките во областа на јавното здравје, изготвуваат мислења, даваат иницијативи и/или предлози до единиците на локалната самоуправа“. ⁴ За ефикасно зачувување и унапредување на здравјето на населението со истиот член се инсистира на јакнење и на соработка меѓу надлежните министерства, единиците на локалната самоуправа, стопанството и граѓаните. Надлежностите за здравствена заштита на населението на единиците на локалната самоуправа им се определуваат и со членот 22, став 1, акт 9, од Законот за локалната самоуправа. Националната стратегија за ХИВ-превенција 2012-2016 предвидува „вклучување на локалната самоуправа во креирањето и на национален одговор за превенција од ХИВ-инфекција“. ⁵

Земајќи ги предвид поволните можности за вклучување на единиците на локалната самоуправа во заштитата на јавното здравје и особено потребата за заштита на локалното население од ХИВ-инфекција, Општина Куманово донесе одлука за усвојување на Локална стратегија за превенција на ХИВ- инфекција на Општина Куманово за периодот од 2016 до 2020 година. За остварување на Локалната стратегија изготвен е и Акциски план за 2016 и 2017 година.

4 Службен весник на Република Македонија 22/10: член 18; 136/11; 144/14.

5 Министерство за здравство 2012: 29; Службен весник на Република Македонија 22/10; 136/11; 144/14; Службен весник на Република Македонија 5/02.

Демографски карактеристики на Општина Куманово

Општина Куманово според новата територијална поделба од август 2004 година, е најголема општина во Република Македонија. Лоцирана е на североисточниот дел на републиката на самата раскрсница на двата коридора 8 и 10.

Со својата геостратешка позиција Општина Куманово претставува општина со големи предизвици за развој во сите сфери, посебно со отпочнување на процесот на децентрализација кој почна во јули 2005 година.

Структурата на населението во Општина Куманово е хетерогена и тоа не само во самиот град, туку и во поголемиот дел на селските средини каде живее население од повеќе националности и етнички групи, со разновидна образовна, старосна и полова структура, со различни обичаи, вероисповед и навики, разновидни занимања и други карактеристики.

Според пописот од 2002 година, во Општината Куманово живее вкупно население од 103.205 лица и тоа:

Активности	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Власи	Срби	Бошњаци	Останати
103 205	61 495	27 290	292	4256	0147	09035	20	670
%	59,58%	26,44%	0,28 %	4,03 %	0,14 %	8,59 %	0,02 %	0,64%

Демографски карактеристики на Општина Куманово

Општина Куманово со голема сериозност ги согледува и анализира карактеристиките на Општината за потенцијалните ризици од ХИВ-инфекција и одговорно се вклучува во националните напори за заштита на здравјето и благосостојбата на населението.

Постојни документи усвоени од Општина Куманово кои придонесуваат за заштита на населението од ХИВ-инфекција:

- Програма за заштита на населението од заразни болести. Предлог-дополна на програмата, со следната содржина: „Едукација на граѓани и подигање на свеста кај младата популација за превенција од ХИВ-инфекција и користење на дроги како и обезбеден пристап до сервиси и услуги на ранливите категории“, е изгласан на седницата на Советот на Општина Куманово на 16.12.2015 година.
- Акциски план за превенција од ХИВ кај млади под најголем ризик за 2008 година. Прв е усвоен на Советот на Општина Куманово. Подготвувачи се ХОПС, ПУЛС и ММНШ.

Со отпочнување на проектот Одржување на ниска преваленца на ХИВ во Р.М. одржлив развој, поддржан од грант од Глобалниот фонд за борба против ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија, во изминатите 10 години во Општина Куманово успешно се спроведуваат повеќе активности за превенција на ХИВ- инфекција помеѓу групите во најголем ризик. Во изминатите години изградени се повеќе капацитети кои се обучени и континуирано едуцирани за спроведување на овие активности како во државните здравствени институции така и во НВО секторот. На територијата на Општина Куманово континуирано се спроведуваат повеќе активности за превенција на ХИВ-инфекција и тоа:

- Размена на стерилна опрема за инјектирање кај КД. (НВО ПУЛС Куманово).
- Доверливо, доброволно советување и тестирање за ХИВ кај КД, МСМ, млади и општа популација. (НВО ПУЛС Куманово).
- Мобилна амбуланта за сексуално и репродуктивно здравје (НВО ПУЛС Куманово).
- Советувалиште за ХИВ/СИДА (Центар за јавно здравје Куманово).

Институции и организации кои вршат или можат да придонесат за превенција и третман на ХИВ-инфекција во Општина Куманово

ЈЗУ „Универзитетска клиника за инфективни болести и фебрилни состојби“ – Скопје е единствената институција во Македонија за тестирање, третман и грижа за лицата кои живеат со ХИВ. Во рамките на Клиниката постои и Советувалиште за ХИВ.⁶

ЈЗУ „Центар за јавно здравје“ – Куманово, спроведува обуки и предавања за ХИВ-инфекција, располага со Советувалиште за превенција од ХИВ, во кое се врши доброволно, доверливо, советување и тестирање за ХИВ.⁷, располага со акредитирани лаборанти и за теренско ДДСТ.

Центар за зависности во Општина Куманово под управа на Општа болница - Куманово, овозможува лекување со супституциска терапија со метадон.

ОО Црвен крст - Куманово – врши врснички едукации за превенција на ХИВ-инфекција.

Х.Е.Р.А. – Асоцијација за здравствена едукација и истражување работи на одржување на ниска преваленција на ХИВ и на обезбедување целосна заштита за лицата што живеат со ХИВ или се засегнати од ХИВ меѓу целокупното население, а особено меѓу младите и меѓу ранливите групи. Х.Е.Р.А. се застапува за зголемување на свеста за тестирање за ХИВ и поради тоа спроведува кампањи, обуки и овозможува бесплатно доброволно и доверливо советување за ХИВ во 11 градови во Македонија во соработка со 13 локални здруженија и 9 здравствени институции.⁸

Асоцијација за здрави животни стилови ПУЛС Куманово, работи на намалување на штетните последици од употреба на дроги, работа и едукација со КД, примарна превенција на ХИВ и хепатитис, соработка со други НВО, здравствени и социјални центри. Во соработка со Х.Е.Р.А. програмскиот тим на ПУЛС во Куманово имплементира активности во мобилна амбуланта за сексуално и репродуктивно здравје, во рамките на проектот „Одржување на ниска преваленца на ХИВ во Р.М., поддржан од страна на Глобалниот фонд за борба против ХИВ. Во рамките на истиот проект се спроведува и доброволно, доверливо советување и тестирање за ХИВ (ДДСТ), во соработка со Х.Е.Р.А. и Центар за јавно здравје - Куманово.

6 КИБФС 2015.

7 ЦЈЗ 2015.

8 Х.Е.Р.А. 2015.

Визија, мисија и вредности

Визија

Општина Куманово, претставува општина во која нема дискриминација, која обезбедува еднаква достапност до социјални и здравствени услуги, ги почитува и вреднува различностите, општина без лица заболени од СИДА.

Мисија

Заштита на локалното население од ХИВ-инфекција преку формално и неформално образование, преку подигање на свеста и соодветно информирање на жителите во Општина Куманово како и континуирана едукација на здравствените работници со цел намалување на стигмата и предрасудите, превенција, рано откривање, навремена грижа и поддршка на лицата инфицирани со ХИВ.

Вредности

- Здравје за сите
- Еднаква достапност до социјални и здравствени услуги
- Почитување на разликите
- Социјална вклученост
- Еднакви права и слободи
- Човечко достоинство

Стратешки области и цели

Стратешка област 1: Превенција и развивање на свеста за ХИВ-инфекција и поврзаните ризици кај локалното население

Главна цел: Обезбедување на точни и лесно достапни информации за ризик од ХИВ-инфекција и намалување на стигмата и предрасудите како последица на несоодветна информираност во Општина Куманово.

Област на дејствување 1: Развивање на свеста кај целокупното население кое живее на територијата на Општина Куманово. Обезбедување на информации и нивно редовно медиумско експлоатирање по локалните медиуми (ТВ, весници, радиостаници, портали).

Област на дејствување 2: Сензитивизација на вработените и работно ангажираните лица во институциите кои се во контакт со групите/заедниците најзасегнати од ХИВ-инфекција (здравствени работници, социјални работници, просветни работници, полиција).

Редовна едукација, пред сè на матичните лекари за ХИВ-инфекција со цел препознавање на состојби кои можат да бидат ХИВ асоцирани, мотивирање на тестирање за ХИВ и нивно сензитивизирање за работа со пациенти кои се ХИВ-инфицирани. Соодветно информирање на просветни работници со цел континуирана едукација во училиштата како неопходно дополнување на врсничката едукација. Информирање на полицијата со цел заштита при нивната секојдневна работа но и нивно мотивирање за соработка со НВО.

Област на дејствување 3: Сензитивизација на новинари и уредници на јавни гласила.

Едукација за правилно известување за ХИВ-инфекција, информативно со заштита на податоци и без сензационализам.

Стратешка област 2: Превенција на ХИВ-инфекција кај групи/заедници најзасегнати од ХИВ-инфекција

Главна цел: Одржување ниска стапка на новоинфицирани со ХИВ меѓу најзасегнатите заедници.

Област на дејствување 1: Превенција на ХИВ-инфекција кај луѓето кои инјектираат дроги.

Обезбедување континуитет на активностите за намалување на ризиците од употреба на дроги кои веќе се спроведуваат и со голема веројатност во голем дел придонесоа ХИВ-инфекцијата да не се рашири помеѓу корисниците на дроги. Во Република Македонија нема живи корисници на дрога кои се ХИВ-инфицирани.

Област на дејствување 2: Превенција на ХИВ-инфекција кај сексуалните работници/чки.

Соработка на НВО од Општина Куманово со НВО од други општини кои работат со оваа таргет популација. Соработката на активностите ќе обезбеди градење на капацитети, кои во моментот Општина Куманово ги нема, соработка со полиција. Со оглед на тоа дека оваа популација во Куманово сè уште е скриена и не се работи директно со истата на терен, спроведувањето на едукација за превенција на ХИВ би било од особена корист во одржувањето на низок број на ХИВ-инфекција во Општината.

Област на дејствување 3: Превенција на ХИВ-инфекција кај мажите кои имаат секс со мажи.

Соработка на НВО од Општина Куманово со НВО од други Општини кои работат со оваа таргет популација. Соработката на активностите ќе обезбеди градење на капацитети кои во моментот Општина Куманово ги нема, организирање на заедницата на МСМ ќе биде од голема помош за спроведување на едукацијата за минимизирање на ризиците од ХИВ-инфекција помеѓу МСМ популацијата. Пиер едукацијата, како и промовирање на редовното тестирање за ХИВ со цел рано откривање на ХИВ-инфекција и навремено згрижување на ХИВ-инфицираните со отпочнување на КАРВ третманот како главна алка во процесот на спречување на ширење на ХИВ-инфекцијата.

Област на дејствување 4: Превенција на ХИВ-инфекција кај школската младина во основните и средните училишта.

Воведување на сексуалното образование во редовната настава ќе овозможи рушење на примитивните табуа поврзани со сексот и сексуалноста, ќе овозможи правилно информирање на младите базирано на научни сознанија. Системската едукација на родителите и наставниците како и вклучувањето на пиер едукатори од НВО ќе овозможат континуирана едукација соодветна за возраста на учениците.

Област на дејствување 5: Доброволно тестирање и советување како клучна мерка за превенција и лекување на ХИВ-инфекција.

Обезбедувањето на континуитет на активностите за ДДСТ како стационарно така и теренско е од огромно значење за спречување на ширењето на ХИВ-инфекцијата. Потребата од поставување на индикација за тестирање на ХИВ мора да се приближи и до секој лекар во Општината со цел да не се задоцни дијагностицирањето на ниту еден пациент.

Стратешка област 3: Координација, соработка и мобилизација на ресурси за спроведување на активности за заштита од ХИВ

Главна цел: Воспоставување и одржување на Локална комисија за превенција на ХИВ-инфекција во Општина Куманово, која ќе врши надзор и ќе го координира спроведувањето на активностите, ќе ги анализира ефектите од спроведените активности и ќе ја согледува потребата од нови активности.

Локалната комисија за превенција на ХИВ-инфекција во Општина Куманово ќе биде составена од професионалци, политичари, претставници на НВО како и донесувачи на одлуки во Општината, кои ќе имаат желба и амбиција да создаваат нови капацитети во Општината со цел унапредување на стратешкиот план за превенција од ХИВ-инфекција, оцена на спроведените активности за превенција на ХИВ, да се обиде да изнајде финансиски средства за нивно спроведување од различни извори. Од особено значење би било и инволвирање на бизнис-секторот со финансиска поддршка.

Област на дејствување 1: Мотивирање на вработените во Општина Куманово за вклучување во активностите за превенција на ХИВ-инфекција.

Област на дејствување 2: Воспоставување на координација меѓу организациите и институциите кои работат на заштита од ХИВ на територијата на Општина Куманово.

Област на дејствување 3: Иницирање активности и проекти за мобилизирање ресурси за реализација на активностите од стратегијата.

Област на дејствување 4: Обезбедување стручна и техничка помош за унапредување на капацитетите на луѓето кои се занимаваат со заштита од ХИВ.

Стратешка област 1:

Превенција и развивање на свест за ХИВ-инфекција и поврзаните ризици кај локалното население. **Главна цел за стратешката област**

Област на дејствување	Активности	Резултати	Показатели на успешност	Временски рок	Спроведувачи	Партнери
1. Развивање на свест кај целокупното население кое живее на територијата на Општина Куманово	Обезбедување на информации и нивно редовно медиумско експлоатирање по локалните медиуми (ТВ, весници, радиостаници, портали)	Организиран медиумски настани, публикувани текстови	Гледаност	Еднаш месечно	ЦЗЗ, НВО	Локални и регионални медиуми, НВО и ЦЗЗ
2. Сензитивизација на вработените и работно ангажираните лица во институциите кои се во контакт со групите/заедниците најзагрозени од ХИВ-инфекција (здравствени работници, социјални работници, просветни работници, полиција)	Организирање на работилници за едукација на матичните лекари, просветните работници во основните и средните училишта и вработените во СВР Куманово	Обучени 100% од матичните лекари, 50% наставници во 8-9 одделение во основното училиште и класните раководители во средното образование и претставници од различни редови на полицијата	<ul style="list-style-type: none"> • Листа на присутни • Фотографи • Презентации 	Еднаш годишно	ЦЗЗ, НВО	ЦЗЗ, НВО
3. Сензитивизација на новинари и уредници на јавни гласила.	Организирање на работилница за подобрување на соработката со новинарите	Обучени 15 новинари од различни локални медиуми	<ul style="list-style-type: none"> • Листа на присутни • Фотографи • Презентации 	Еднаш годишно	ЦЗЗ, НВО	Локални и регионални медиуми, НВО и ЦЗЗ

Стратешка област 2:

Превенција на ХИВ-инфекција кај групи/заедници најзасегнати од ХИВ-инфекција. Главна цел за стратешката област

Област на дејствување	Активности	Резултати	Показатели на успешност	Времени рок	Спроведувачи	Партнери
1. Превенција на ХИВ-инфекција кај лицата кои инјектираат дроги. Одржување на ниска преваленца на ХИВ кај ЛИД во Општина Куманово.	<ul style="list-style-type: none"> • Дистрибуција на стерилен прибор за инјектирање • Дистрибуција на кондоми и лубриканти • Подготовка на материјали (флаери, постери) • Обезбедување на бесплатна медицинска грижа. • Обезбедување на бесплатни социјални услуги 	<ul style="list-style-type: none"> • Број на клиенти со обезбеден основен пакет на услуги • Број на клиенти на кои им е укажана бесплатна медицинска услуга • Број на корисници на кои им е укажана основна социјална услуга 	Вкупен број на луѓе кои се лекуваат во програмите за лекување со примена на супституциска терапија	Континуирано	НВО	Центар за зависности Куманово ЦЈЗ и НВО
2. Превенција на ХИВ-инфекција кај сексуалните работници/чки.	<ul style="list-style-type: none"> • Градење капацитети во Општина Куманово за работење со оваа целна група • Промоција на ДДСТ за ХИВ и дистрибуција на кондоми • Гинеколошки прегледи 	<ul style="list-style-type: none"> • Организирана работилница со партнерска организација • Број на спроведени советувања и тестирања за ХИВ • Број на клиенти кај кои се спроведени гинеколошки прегледи 	<ul style="list-style-type: none"> • Листа на учесници • Фотографии • Презентации • Извештаи од спроведените тестирања • Извештаи од спроведени прегледи 	Континуирано	НВО	НВО Одделение за инфективни болести Куманово и ЦЈЗ
3. Превенција на ХИВ-инфекција кај мажите кои имаат секс со мажи.	<ul style="list-style-type: none"> • Градење капацитети во Општина Куманово за работење со оваа целна група • Промоција на ДДСТ за ХИВ • Дистрибуција на кондоми и лубриканти 	<ul style="list-style-type: none"> • Организирана работилница со партнерска организација • Број на спроведени советувања и тестирања за ХИВ 	<ul style="list-style-type: none"> • Листа на учесници, • Фотографии, • Презентации • Извештаи од спроведените тестирања 	Континуирано	НВО	НВО Одделение за инфективни болести Куманово и ЦЈЗ

Стратешка област 3:

Координација и соработка

Главна цел за стратешката област

Област на дејствување	Активности	Резултати	Показатели на успешност	Временски рок	Спроведувачи	Партнери
4. Превенција на ХИВ-инфекција кај школската младина во основните и средните училишта.	<ul style="list-style-type: none"> Лобирање за воведување на сексуално образование во училиштата Организирање на врсничка едукација за превенција од ХИВ-инфекција и СПБ во училиштата 	Број на ученици кои учествувале на врсничка едукација и евалуација на нивното знаење;	<ul style="list-style-type: none"> Евалуациска листа Листа на учесници Фотографии Презентации 	Континуирано	НВО, Црвен крст	Локални училишта Одделение за инфективни болести Куманово и НВО

Област на дејствување	Активности	Резултати	Показатели на успешност	Временски рок	Спроведувачи	Партнери
Мотивирање на вработените на Општина Куманово за вклучување во активностите за превенција на ХИВ-инфекција	ЛФормирање на координативно тело за превенција од ХИВ, развивање на координативен пристап во Општината	Подоброена координација на превентивни активности во рамките на општината со сите учесници во стратегијата Организација на состаноци за превентивни активности	Апликација за нови проекти и нивна заседничка реализација	Континуирано	НВО, Црвен крст	ЛСите учесници во стратегијата

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ СРЕДСТВА И СТРАТЕШКИ ПАРТНЕРСТВА

Локалната комисија за ХИВ заедно со локалниот ХИВ-координатор ќе подготви интерен акциски план за обезбедување на финансиска одржливост и поддршка на активностите во рамките на стратегијата, кој ќе ги опфати следниве залагања и активности:

1. Лобирање за обезбедување на средства од националниот буџет за превенција на ХИВ во Општината.
2. Поттикнување на корпоративно-општествена одговорност на бизнис-секторот со цел поддршка на превентивните активности за ХИВ (донаторски конференции, хуманитарни манифестации, други форми на генерирање на ресурси).
3. Иницирање на јавно-приватно партнерство за превенција на ХИВ.
4. Развивање на социјално претприемништво и социјални претпријатија.
5. Користење на европски фондови и меѓународни фондации како ресурси.
6. Креирање на партнерства и соработка со стратешки организации од национален и меѓународен карактер.
7. Подготовка на проекти врз основа на објавени повици, како и проекти за кои ќе се бара донатор.

XOPC
ОПЦИИ ЗА ЗДРАВ ЖИВОТ СКОПЈЕ

**СО
КЛУЧНИ
ОДЛУКИ
ДО ЗДРАВА
ЗАЕДНИЦА**

Клучна е и твојата одлука

 The Global Fund

Ministry of Health
of Republic of Macedonia

 Pulse

Multiethnic Project Goals

Граѓанска поддршка и повик до носителите на одлуки за продолжување на проектите и програмите кои обезбедуваат услови за превенција и унапредување на здравјето на населението.